

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 395/2024-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Bauer s.r.o., Štúrova 19, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-43P/11/2018 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 142/2021-28 z 29. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. K2-43P/11/2018 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 142/2021-28 z 29. júna 2021. Sťažovateľ ďalej žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, zakázal mu pokračovať v porušovaní označených práv sťažovateľa a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených, ako aj z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ sa návrhom podaným 16. januára 2018 mestskému súdu (pôvodne Okresnému súdu Košice II) domáhal zmeny súdneho rozhodnutia o zverení maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti. Mestský súd vydal 10. marca 2022 rozsudok, ktorým zmenil pôvodné rozhodnutie o zverení maloletých detí, a to vo výroku o osobnej starostlivosti o (v tom čase) maloletého [REDAKOVANÉ] (narodeného [REDAKOVANÉ]), vo výroku o výživnom pre maloletého [REDAKOVANÉ], vo výroku o úprave styku

rodiča s maloletým [REDAKOVANÉ] tak, že ho zveril do osobnej starostlivosti sťažovateľa (výrok I). Matku maloletého [REDAKOVANÉ] zaviazal povinnosťou prispievať na jeho výživu sumou 140 eur mesačne za obdobie od 16. januára 2018 do 31. augusta 2021 a sumou 180 eur mesačne za obdobie od 1. septembra 2021 do budúca (výrok II), ako aj povinnosťou úhrady dlžného výživného sťažovateľovi za obdobie od 16. januára 2018 do 31. decembra 2021 v sume 6 812,32 eur (výrok III). Mestský súd určil aj rozsah oprávnenia matky stretávať sa s maloletým (výrok IV). Návrh sťažovateľa (otca) na zverenie maloletých detí ([REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) do striedavej osobnej starostlivosti zamietol (výrok V) a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok VI). Doplnčím rozsudkom z 10. marca 2022 mestský súd priznal štátu nárok na náhradu trov konania vo výške 228,16 eur (výrok I) s povinnosťou ich náhrady v jednej polovici matkou maloletých detí (výrok II) a v jednej polovici sťažovateľom (výrok III). Mestskému súdu bolo 4. apríla 2022 doručené odvolanie matky maloletých detí proti predmetnému rozsudku v spojení s doplnčím rozsudkom. Vec bola 15. júla 2022 predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach, ktorý rozsudkom z 30. januára 2023 potvrdil rozsudok v spojení doplnčím rozsudkom v napadnutých výrokoch o zverení maloletého dieťaťa [REDAKOVANÉ] do osobnej starostlivosti sťažovateľa, určení výživného, úprave styku matky s maloletým dieťaťom, trovách štátu a uloženej povinnosti rodičom nahradiť trovy štátu (výrok I), zrušil rozsudok v spojení s doplnčím rozsudkom v napadnutom výroku o dlžnom výživnom, trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok II). Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť 22. marca 2023. Vec bola mestskému súdu vrátená 9. februára 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že *«hoci krajský súd, výrokom č. I. svojho rozsudku, usporiadal po viac ako 5 (piatich) rokoch od podania úpravu styku a výživného do budúca k maloletému, jeho výrokom č. II stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ vo vzťahu k jeho ostatným nárokom stále nachádza paradoxne vôbec neodstránil a iba prehľbil, pričom možno konštatovať, že porušovateľ je vo veci „... dlžného výživného...“, nielen nečinný, a nekoná efektívne a sústredene od dňa podania návrhu 18. januára 2018, teda viac ako 6 (šesť) rokov, ale je „úplne nečinný“, vo viacerých obdobiach od podania návrhu, nateraz aj 1 (jeden) rok od prijatia uznesenia krajského súdu... V tomto „tempe“ konania a rozhodovania porušovateľa sa sťažovateľ nedočká meritórneho rozhodnutia a ochrany svojich práv a nárokov v dohľadnej dobe zaručenej mu namietanými právami, pričom opakované porušenie práv sťažovateľa umocňuje skutočnosť, že výrokom č.2 nálezu ústavný súd už vyslovil porušovateľovi príkaz „... aby v konaní vedenom pod sp. zn. 43P/11/2018 konal bez zbytočných prieťahov“, čo porušovateľ absolútne nerešpektuje, inak by bola vec sťažovateľa dávno právoplatne skončená.»*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom

mestského súdu (do 31. mája 2023 okresného súdu), ktorý mu v primeranej lehote a ani po vydaní nálezú ústavného súdu neposkytol dostatočnú ochranu jeho označených práv.

5. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

6. Vo svojej rozhodovacej činnosti ústavný súd konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 76/03, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017). Samotným prerokovaním veci na všeobecnom súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (obdobne III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

7. Ústavný súd sa zamerail na preskúmanie opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa so zreteľom na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax. Sťažovateľ sa po 2 rokoch a 6 mesiacoch od právoplatnosti nálezú ústavného súdu (13. júla 2021) opätovne obrátil na ústavný súd v tej istej veci a tvrdí, že aj naďalej v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušovaniu ním označených práv.

8. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti považoval ústavný súd za vhodné požiadať mestský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu [§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Mestský súd vo svojom vyjadrení z 22. júla 2024 konštatoval, že „z obsahu predmetného spisu ako aj z vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplýva, že sťažovateľ v čase podanej ústavnej sťažnosti na Ústavný súd v Košiciach, t. j. dňa 5.2.2024 už nie je účastníkom konania, nakoľko dieťa rodičov, ██████, počas konania nadobudol dňa ██████ plnoletosť a teda nadobudol plnú procesnú spôsobilosť. Rozhodnutie súdu bolo zrušené v časti týkajúcej sa dlžného výživného a nadobudnutím plnej procesnej spôsobilosti dieťa, ██████ sa stal účastníkom konania ako osoba oprávnená na výživné, na dlžné výživné a jeho matka ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti.“. S poukazom na nadobudnutie plnoletosti ██████ ██████ zákonná sudkyňa uviedla, že na pojednávanie nariadené na 20. marec 2024 už bol predvolaný len v tom čase už plnoletý ██████ ako osoba oprávnená na výživné a matka ako osoba povinná z vyživovacej povinnosti (a jej právna zástupkyňa). V čase nariadenia termínu pojednávania nebolo súdu predložené žiadne splnomocnenie na zastupovanie plnoletého dieťaťa. Až po upozornení zo strany súdu predložila Advokátska kancelária Bauer s.r.o. plnomocnenstvo na zastupovanie už plnoletého ██████ a následne podala žiadosť, ktorou ospravedlnila neúčast' právneho zástupcu ██████ a jeho otca z dôvodu nezachovania lehoty na prípravu na pojednávanie a kolízie pojednávani. Súd po prijatí tejto žiadosti telefonicky oznámil právnenmu zástupcovi osoby oprávnenej na výživné ██████, že akceptuje jeho žiadosť o odročenie pojednávania a písomne mu bude oznámený nový termín. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 23. apríla 2024. Keďže zo strany osoby povinnej z vyživovacej povinnosti (matky) neboli spresnené položky, ktoré žiadala zohľadniť pri vyčíslení dlžného výživného, pojednávanie bolo odročené na účely doplnenia dokazovania,

pričom účastníci uviedli, že termín pojednávania im v júni nevyhovuje. Následne osoba povinná z vyživovacej povinnosti (matka) podala vo veci písomné vyjadrenie, ktorým žiadala konanie zastaviť a ktoré súd zaslal na vyjadrenie právnej zástupkyňi osoby oprávnenej na výživné [REDACTED].

9. Čo sa týka oprávnenej osoby na podanie sťažnosti, ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti viackrát vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba, iba ak ide o ochranu jej základných práv. Namietat' porušenie práv inej osoby môže iba zákonný zástupca takej osoby. Zákonný zástupca v takom prípade môže namietat' porušenie práv, kým zákonné zastúpenie trvá, ak to nie je v rozpore s účelom zastúpenia (v danom prípade zákonné zastúpenie trvalo len do dovŕšenia plnoletosti syna sťažovateľa, t. j. do [REDACTED]).

10. Z uvedeného vyplýva, že ústavná sťažnosť je ústavnému súdu v tomto prípade podaná sťažovateľom, ktorý v čase jej podania už nedisponoval aktívnou vecnou legitimáciou na jej podanie, preto ju ústavný súd po jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

11. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu